
1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut

Toiminta

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on toimeenpantu yhteistoimintamenettelyn tuloksen mukaiset vähennykset ja muutokset sekä tehty tarvittavat muutokset organisaatorakenteeseen. Lisäksi on toimeenpantu taloudellisuus- ja tuottavuusohjelmaa ja käynnistetty palvelurakenneuudistuksen R3 toimeenpanosuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Toimialalta osallistutaan mielenterveys- ja päihdepalveluiden R5 palvelurakenneuudistukseen.

Perhepalveluiden palvelutarpeessa eri tunnuslukujen valossa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta ja korjaavien viimesijaisten palveluiden tarve on edelleen kasvanut. Henkilöstön saatavuus on kehittynyt myönteisesti, joka on varmistanut palveluiden jatkuvuutta.

Vammaisten asumispalveluissa on kartoitettu uusia toimitiloja ja tuetun asumisen toimintamallin kehittäminen etenee. Pitkäaikaisen laitoshoidon kautta tulevat taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman mukaiset laitoshoidon purkamisen kautta tulevat säästöt vammaisten asumispalveluissa ovat tällä hetkellä laskettuna arviolta 550 000 euroa. Kokonaisuudessaan vammaisten asumispalveluille asetetut säästötavoitteet toimintavuodelle eivät tule toteutumaan.

Vakinaisten tehtävien ja virkojen täyttäminen on onnistunut aikaisempaa paremmin.

Määräaikojen toteutuminen

Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluissa hoitoon pääsy on ylittänyt lakisääteisen ajan, ja aluehallintovirasto on määrännyt hyvinvointialueen uhkasakon uhalla huolehtimaan lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluihin hoitoon pääsystä koko alueella terveydenhuoltolain mukaisessa ajassa. Kesän aika kaikissa työryhmissä on saavutettu lakisääteinen hoitoon pääsyaika ja hoitosuhdetyöskentelyyn on keskiselle alueelle tehty myös ostopalvelusopimus tukemaan palvelun järjestämistä. Opiskeluhuollon kuraattoripalveluissa oppilaille on pystytty antamaan henkilökohtainen keskustelu-aika pääsääntöisesti alle seitsemässä työpäivässä. Oppilaitoksissa, joissa ei ole psykologia, oppilas on ohjattu kuraattorin henkilökohtaiseen keskusteluun määräajan puitteissa. Näille oppilaitoksille on nimetty konsultoivapsykologi opetus- ja opiskeluhuollon henkilöstön konsultointeja varten.

Perhepalvelussa palvelutarpeen arvioinnin käsittelyn aloittamisessa lakisääteisessä seitsemän arkipäivässä ja palvelutarpeen arviointien valmistumisessa lakisääteisessä kolmen kuukauden ajassa on ollut ylityksiä kuukausittain. Lastensuojelulain mukaisessa asiakasmitoituksessa lakisääteinen asiakasmäärä ylittyi elokuussa 2025 yhteensä 3 lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä yksittäisten asiakkaiden osalta.

Vammaispalvelujen osaamiskeskuksessa psykologin tutkimuksiin pääsyssä ja asiantuntijapalveluissa on ollut jonoa. Vammaispalvelukeskuksissa palvelutarpeen arvioiden ja hakemusten käsittelyn määräajat ovat ylittyneet kaikilla alueilla.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista, minkä avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Omavalvontaa toteutetaan palveluille määriteltujen määräaikojen ja henkilöstömäärien seurannassa ja palveluista saatujen palautteiden käsittelyn, Laatuportti-ilmoitusten ja itsearvioinnin osalta sekä muistutuksien ja kanteluiden käsittelyn kautta.

- **Varautuminen ja väestönsuojelu**

Varautumisen ja väestönsuojelun osalta edetään STM:n ohjeistuksen mukaan jatkuvana toimintana. Varautumisen aihekokonaisuutta käsitellään toimialalla säännöllisesti.

- **Hankinnat ja hankintasopimukset**

Hankintoja koskevia toimi- ja päätösvaltuuksia on noudatettu, poikkeamia ei ole havaittu. Toimialan hankinnoista on olemassa hankintasopimusasiakirjat ja sopimukset on tallennettu D10:iin. Toimialalla on lisäksi tehty suoramarkkinoita, joille on ollut olemassa hankintalain mukainen peruste.

- **Palvelujärjestelmäuudistuksen seuranta**

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan palvelujärjestelmän uudistamisesta (R3) raportoidaan säännöllisesti aluehallitukselle.

- **Omavalvonnan toimeenpano**

Kaikissa palveluissa on hyväksytyt omavalvontasuunnitelmat ja suunnitelmat ovat nähtävillä verkossa ja palveluyksiköissä. Toiminnan omavalvonnan suunnitelmallisuutta on edistetty ja vahvistettu.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon ja toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan tulojen toteuma on 66 % muutostalousarviosta. Isoimpana eränä toimintatuotoista puuttuu jälkikäteen haettava perheryhmäkodista saatava valtion korvaus. Toimialan toimintakulujen toteuma on 66 % muutostalousarviosta. Toimintakuluissa pysymistä tulee loppuvuoden aikana haastamaan lastensuojelun ostopalveluissa ympärivuorokautisten palveluiden uuden hankintakauden hinnankorotukset ka. 25 %, talousarvioon sisällyttämättömät kulut, kuten lääkärityövoiman vuokrauskustannukset, perustettujen lääkärivirkkojen henkilöstökulut ja vammaisten lasten tilapäisen hoidon kulut, sekä muutostalousarvioon leikatut palveluiden ostot. Muutetussa talousarviossa pysyminen olisi edellyttänyt oman asumispalveluyksikön toiminnan käynnistymistä kuluvan vuoden aikana, mutta toimitilajärjestelyt eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Lisäksi palvelutarve ja talousarvioon tehty leikkaukset haastavat talousarviossa pysymistä – valtaosa

PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Tot. 1-8/2024	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen TA2025	Muutettu TA2025	Tot. 1-8/2025	Tot.-%
Toimintatuotot	7 243	15 091	14 522	15 052	9 530	63,3
Toimintakulut	-157 250	-242 467	-250 715	-248 798	-163 973	65,9
Toimintakate	-150 007	-227 376	-236 193	-233 746	-154 443	66,1

toimialan palveluista on järjestettävä täysimääräisesti arvioiden tarpeen mukaisina (subjektiivinen oikeuden piiriin kuuluvia). Toimialalla seurataan käyttösuunnitelman mukaisen talousarvion toimeenpanoa ja sopeuttamistoimenpiteitä. Taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteutumista seurataan erillisseurannalla.